KOMISIA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 9.11.2007
KOM(2007) 692 v konečnom znení

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

VŠEOBECNÁ SPRÁVA O PREDVSTUPOVEJ POMOCI (PHARE – ISPA – SAPARD) ZA ROK 2006

{SEC(2007) 1468}

1. ZHRNUTIE

Toto je siedma správa Európskemu parlamentu a Rade, v ktorej sa rozoberajú aktivity financované prostredníctvom troch predvstupových nástrojov - Phare, ISPA a SAPARD v roku 2006. V správe sa pozornosť zameriava na koordináciu týchto nástrojov v súlade s článkom 13 „nariadenia Rady (ES) č. 1266/99 o koordinačnej pomoci kandidátskym krajinám v rámci predvstupovej stratégie[1]“ (ďalej len „nariadenie o koordinácii“). Na základe pozitívnych výsledkov prístupových rokovaní v Kodani v roku 2002 sa začal klásť väčší dôraz na vytvorenie administratívnej kapacity potrebnej na úspešnú implementáciu *acquis* a účasť na súčasných alebo budúcich programoch Európskeho spoločenstva po vstupe do EÚ.

Program **PHARE** je zameraný na prioritné opatrenia týkajúce sa prijatia *acquis communautaire,* buď prostredníctvom zlepšenia administratívnej kapacity alebo podporou súvisiacich investícií. Obsahuje aj zložku na podporu hospodárskej a sociálnej kohézie.

Prostredníctvom nástroja **ISPA** (nástroj štrukturálnych politík pre predvstupové obdobie) sa financujú významné projekty v oblasti životného prostredia a dopravnej infraštruktúry.

Prostredníctvom programu **SAPARD** (špeciálny predvstupový program pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka) sa financuje rozvoj poľnohospodárstva a vidieka.

Finančné údaje týkajúce sa predvstupových nástrojov sú uvedené v časti 5 „Finančný prehľad“.

Koordinácia týchto troch nástrojov sa zabezpečuje rozdelením oblastí ich pôsobenia. Výbor na úrovni riaditeľstva zabezpečuje koordináciu medzi príslušnými útvarmi Komisie. Komisia vyzvala kandidátske krajiny, aby zlepšili medzirezortnú koordináciu v jednotlivých krajinách, ktorá sa považuje za kľúčový predpoklad úspešného spravovania štrukturálnych fondov v budúcnosti.

2. VŠEOBECNÝ OPIS MECHANIZMOV PREDVSTUPOVÝCH NÁSTROJOV

2.1 Viazanie a prevod finančných prostriedkov

Predtým, než sa finančné prostriedky EÚ môžu previesť, vyžaduje sa: (1) rámcová dohoda, (2) rozhodnutie Komisie, aby mohli byť viazané v rozpočte a (3) bilaterálna dohoda o financovaní alebo memorandum o financovaní, v ktorom sa stanovujú finančné záväzky Spoločenstva pre príslušné opatrenie vo vzťahu k prijímajúcej krajine, t. j. stanovenie práv a povinností oboch strán. Postupy pri prijímaní rozhodnutia a viazaní finančných prostriedkov sú však pre každý nástroj iné. Podrobné informácie o postupoch vedúcich k poskytnutiu financií sú pre každý nástroj uvedené v prílohe 1.1.

2.2 Implementačné štruktúry v kandidátskych krajinách

Finančné prostriedky sa z predvstupových nástrojov prideľujú prostredníctvom Národného fondu, ktorý v každej krajine zriaďuje ministerstvo financií a za ktorý zodpovedá splnomocnenec pre Národný fond. Konkrétnu implementáciu Phare a ISPA vykonávajú

[1] Uverejnené v Ú. v. ES L 161, 26.6.1999, s. 68.

implementačné agentúry (napríklad Centrálna finančná a kontraktačná jednotka, CFKJ), ktoré dostávajú finančné prostriedky z Národného fondu[2]. Pokiaľ ide o SAPARD, implementáciu vykonáva príslušná agentúra SAPARD, ktorá dostáva finančné prostriedky z Národného fondu.

2.3 Decentralizácia implementácie podľa článku 12 nariadenia o koordinácii[3]

Decentralizácia je proces, ktorým sa riadenie finančných prostriedkov EÚ prenáša na správu v kandidátskych krajinách.

Pokiaľ ide o Phare a ISPA, tento proces bol v roku 2006 prevažne riadený prostredníctvom decentralizačného implementačného systému (DIS). DIS znamená, že pri postupoch na riadenie opatrení alebo projektov financovaných z ISPA a Phare sa vyžaduje kontrola *ex ante*, t. j. rozhodnutia týkajúce sa obstarávania a udeľovania zmlúv prijíma zadávateľ a predkladajú sa na schválenie delegácii ES v prijímajúcom štáte. Tým sú delegácie ES zodpovedné za schvaľovanie dokumentov o obstarávaní pred vypísaním verejných súťaží alebo podpisovaním zmlúv.

Chorvátsko predložilo Komisii žiadosť o akreditáciu svojho systému DIS pre Phare a ISPA v druhom štvrťroku 2005. Následne útvary Komisie pre audit (GR pre rozšírenie a GR pre regionálnu politiku) zhodnotili riadiacu kapacitu národného a odvetvového programu/projektov, postupy pri finančných kontrolách a súvisiace štruktúry, pokiaľ ide o verejné financovanie v Chorvátsku. Na základe tohto hodnotenia sa Komisia vo februári 2006 rozhodla previesť riadenie programu Phare[4] a ISPA na čiastočne decentralizovanej báze na poverený orgán na chorvátskom ministerstve financií.

Program SAPARD sa na druhej strane implementuje úplne decentralizovaným systémom (EDIS = rozšírený systém decentralizovanej implementácie). EDIS predstavuje úplnú decentralizáciu podpory zo strany EÚ, je to proces, prostredníctvom ktorého sa riadenie predvstupových fondov EÚ prevádza na štátnu správu kandidátskych krajín, kde Komisia nevykonáva žiadnu systematickú ex-ante kontrolu jednotlivých transakcií, a obmedzuje sa len na ex-post kontrolu, pričom si ponecháva konečnú zodpovednosť za plnenie všeobecného rozpočtu.

Pri takomto prevode zodpovednosti za riadenie DIS a EDIS sa od každej krajiny vyžaduje vytvorenie primeraných systémov riadenia a kontroly, ktoré na vnútroštátnej úrovni schvaľuje splnomocnenec pre Národný fond. Ak sú uvedené podmienky splnené, Komisia pred prijatím rozhodnutia o prevode finančného riadenia overí ich dodržiavanie.

V Bulharsku a Rumunsku sa v roku 2006 dosiahol ďalší pokrok smerom k zavedeniu systému EDIS na základe nariadenia o koordinácii. To v rámci programu ISPA viedlo v Rumunsku v roku 2006 k udeleniu akreditácie systému EDIS dvom agentúram implementujúcim projekty v oblasti dopravy. Akreditácia systému EDIS sa však neudelila agentúre implementujúcej projekty v oblasti životného prostredia z dôvodu nedostatočných schopností a slabého výkonu. Na základe budúcich auditov sa má rozhodnúť o akreditácii agentúry

---

[2] Pokiaľ Národný fond nevypláca finančné prostriedky v mene implementačnej agentúry.

[3] V článku 12 nariadenia o koordinácii sa stanovuje právny základ, podľa ktorého je možné „zrušiť požiadavku ex ante súhlasu Komisie s výberom projektov, verejnými súťažami a uzatváraním zmlúv kandidátskymi krajinami“.

[4] Rovnako aj decentralizáciu väčšiny zvyšných projektov v rámci CARDS na CFKJ.

implementujúcej projekty v oblasti životného prostredia v Bulharsku. Zatiaľ sa aj naďalej uplatňuje systém ex-ante kontrol DIS.

Všetky implementačné agentúry v rámci programu ISPA v Rumunsku získali v júni 2006 akreditáciu systému EDIS po vykonaní auditu Komisie. V Chorvátsku sa ešte neuskutočnili žiadne kroky s cieľom získať akreditáciu systému EDIS v rámci ISPA, keďže sa implementácia programu ISPA stále nachádza v pomerne skorej fáze.

Pokiaľ ide o Phare a ISPA, prechod na systém EDIS má 4 fázy opísané v pracovnom dokumente Komisie s názvom „Príprava na úplnú decentralizáciu" a v dokumente „Plán systému EDIS pre ISPA a Phare". V pláne sa stanovujú fázy procesu pred prijatím rozhodnutia o systéme EDIS. Fázy 1 až 3 sú v pôsobnosti kandidátskych krajín a obsahujú posúdenie nedostatkov, odstránenie nedostatkov a posúdenie systémov riadenia a kontroly z hľadiska dodržiavania podmienok. Fáza 4 je prípravou na rozhodnutie Komisie a je v pôsobnosti Komisie. Toto rozhodnutie sa prijíma po dôkladnom preskúmaní vrátane overovacieho auditu na mieste, týkajúceho sa systémov riadenia a kontroly opísaných v žiadosti o EDIS, ktorú Komisii predloží splnomocnenec pre Národný fond.

Ďalšie informácie o EDIS pozri v prílohe 1.2.

3. MONITOROVANIE A HODNOTENIE

3.1 PHARE

Vykonávanie programov Phare podlieha štruktúrovanému procesu monitorovania a hodnotenia. Spoločnému monitorovaciemu výboru (JMC) v každej krajine pomáhajú sektorové monitorovacie podvýbory (SMSC), ktoré zasadajú dvakrát ročne.

V nových členských štátoch systém JMC riadi upravený JMC a jeho hlavným cieľom je ďalej posilniť monitorovaciu funkciu JMC, ako aj dodržiavanie súvisiacich záväzkov voči Komisii, pokiaľ ide o predkladanie správ. V súlade s uvedeným všetky nové členské štáty predložili svojim JMC správy o stave implementácie pomoci Phare, v ktorých sa zhrnuli zistenia uvedené v monitorovacích a v priebežných hodnotiacich správach, ako aj vo finančných správach. V Bulharsku aj Rumunsku zohrávali JMC v roku 2006 aktívnu úlohu aj vzhľadom na ťažkosti, ktorým museli administratívy týchto krajín čeliť v záverečnej fáze prípravného procesu na pristúpenie. V Chorvátsku sa systém JMC/SMSC, prvýkrát vyskúšaný v roku 2005, zriadil počas roku 2006. Na zasadnutiach JMC v Chorvátsku sa rozoberali programy Phare aj decentralizované projekty CARDS.

So systémom monitorovania a priebežného hodnotenia je spojená postupná decentralizácia zodpovednosti za monitorovanie a priebežné hodnotenie a jej prevod na kandidátske krajiny, čo prebieha súbežne s akreditáciami systémov DIS a EDIS. Všetky členské štáty prevzali od roku 2005 úlohy spojené s decentralizovaným monitorovaním a priebežným hodnotením. V Bulharsku a Rumunsku bola v roku 2001 decentralizácia rozšírená na monitorovanie, ale priebežné hodnotenie zostalo centralizované až do dátumu pristúpenia. Očakáva sa, že bulharské a rumunské orgány prevezmú úlohy spojené s decentralizovaným priebežným hodnotením začiatkom roku 2007. Chorvátsko získalo akreditáciu systému DIS vo februári 2006 vrátane zodpovednosti za monitorovanie.

GR pre rozšírenie vypracovalo v roku 2006 ako orgán zodpovedný za centralizované priebežné hodnotenie 24 správ týkajúcich sa jednotlivých krajín, odvetví, určitých tém alebo konkrétneho prípadu, pokiaľ ide o pomoc poskytovanú Bulharsku a Rumunsku v rámci programu Phare.

Z hodnotiacich správ Bulharska a Rumunska vyplýva toto:

- Vo všeobecnosti sa na základe hodnotenia dospelo k záveru, že plnenie programu Phare sa po čase zlepšilo, ale aj naďalej ponúka zmiešaný obraz.

- Implementácia programu Phare ostáva aj naďalej výzvou vzhľadom na časté odklady uzatvárania zmlúv.

- Vo všeobecnosti sa dosiahli primerané výsledky, aj keď neskôr, ako sa plánovalo.

- Twinning sa osvedčil ako účinný nástroj predovšetkým pri budovaní inštitúcií a pri zvyšovaní schopnosti príjemcov využiť prostriedky pomoci.

- Plnenie programu Phare sa v jednotlivých oblastiach značne líšilo. Životné prostredie a vnútorný trh predstavujú oblasti s najlepším hodnotením v Rumunsku. V porovnaní s tým najnižšie hodnotenie dostali oblasti hospodárskej a sociálnej súdržnosti a energetiky a dopravy. V Bulharsku predstavuje životné prostredie oblasť s najvyšším hodnotením. Najnižšie hodnotenie dostali oblasti hospodárskej a sociálnej súdržnosti a energetiky a dopravy.

- Pomoc Phare bola veľmi dôležitá pre začatie reforiem verejnej správy a súdnictva, ale nedosiahol sa dostatočný pokrok.

- Phare iba v obmedzenej miere ovplyvnil pripravenosť krajín na čerpanie pomoci zo štrukturálnych fondov. Zlepšenie pripravenosti na štrukturálne fondy sa dosiahlo hlavne vďaka úsiliu orgánov vynaloženému vzhľadom na blížiaci sa dátum pristúpenia.

- Program Phare neprispel v dostatočnej miere k zabezpečeniu fungovania vnútroštátnych koordinačných štruktúr a postupov.

Udržateľnosť pomoci poskytovanej v rámci programu Phare narastá, keďže sa prostredníctvom neho posilnili právne, organizačné a administratívne systémy v mnohých oblastiach.

3.2 ISPA

Monitorovanie a hodnotenie všetkých projektov ISPA sa riadi nariadením o programe ISPA a ustanoveniami memoranda o financovaní. Pokrok v implementácii hodnotia pravidelne a systematicky dvakrát ročne útvary Komisie, najmä monitorovacie výbory.

Požiadavky na *ex-post hodnotenie* sú uvedené v časti XIII prílohy k finančnému memorandu, ktoré sa pre každý projekt uzatvára medzi Komisiou a krajinou prijímajúcou prostriedky ISPA. V tejto časti sa uvádza, že po ukončení projektu Komisia a prijímajúce krajiny vyhodnotia jeho výsledky a spôsob, akým sa tento projekt uskutočnil. V Rumunsku alebo

v Chorvátsku sa do konca roku 2006 neukončili žiadne projekty. V Bulharsku sa síce niektoré projekty z veľkej časti ukončili do konca roku 2006, neuzavrel sa však ešte žiadny investičný projekt. Preto sa v tomto roku neuskutočnilo žiadne ex-post hodnotenie.

3.3 SAPARD

Na implementáciu programov SAPARD sa v súvislosti s monitorovaním a hodnotením vzťahujú ustanovenia „viacročných finančných dohôd". V priebehu roka 2006 zasadali všetky monitorovacie výbory aspoň raz. Komisia naďalej úzko spolupracovala s prijímajúcimi krajinami pri prispôsobovaní a používaní monitorovacích a hodnotiacich systémov. Na zasadnutiach monitorovacieho výboru konaných v roku 2006 sa naskytla vhodná príležitosť prerokovať a rozhodnúť o: (i) monitorovaní implementácie programov, (ii) schválení nevyhnutných úprav týkajúcich sa ukončenia programov a zlepšení schopnosti využiť programy (Bulharsko, Rumunsko), ako aj o (iii) schválení výročných správ o pokroku dosiahnutom pri implementácii programov SAPARD pred ich oficiálnym predložením Komisii.

4. KOORDINÁCIA

4.1. Všeobecné informácie

Komisia zabezpečuje úzku koordináciu medzi tromi predvstupovými nástrojmi v zmysle požiadaviek nariadenia o koordinácii. V tomto nariadení sa starostlivo špecifikuje oblasť, pre ktorú sa prostredníctvom každého nástroja poskytuje pomoc, a tým sa minimalizuje možná duplicita medzi rozličnými nástrojmi.

Prístupové partnerstvá stanovujú všeobecný rámec pomoci poskytovanej v rámci troch predvstupových nástrojov. V prípade Phare ich dopĺňajú národné rozvojové plány, v prípade ISPA národné stratégie v oblasti životného prostredia a dopravy. Projekty SAPARD sa vyberajú na základe programov rozvoja vidieka na roky 2000 – 2006, pri zostavovaní ktorých sa vychádza z plánov kandidátskych krajín a ktoré Komisia v roku 2000 schválila pre každú z týchto krajín.

Pri celkovej koordinácii hrá kľúčovú úlohu *Riadiaci výbor programu Phare*. Podľa článku 9 nariadenia o koordinácii by mal tento výbor pomáhať Komisii pri koordinácii činností poskytovanej v rámci týchto troch nástrojov a Komisia by mala informovať výbor o predbežnom pridelení finančných prostriedkov každej krajine a podľa jednotlivých nástrojov predvstupovej pomoci, o svojej činnosti týkajúcej sa koordinácie s Európskou investičnou bankou, inými nástrojmi Spoločenstva a medzinárodnými finančnými inštitúciami.

4.2. Koordinácia v rámci Komisie

Program Phare a koordinácia nástrojov spadajú do pôsobnosti Generálneho riaditeľstva pre rozšírenie, ktoré podporuje Riadiaci výbor programu Phare. Program ISPA patrí do pôsobnosti Generálneho riaditeľstva pre regionálnu politiku a program SAPARD spravuje Generálne riaditeľstvo pre poľnohospodárstvo.

Programovanie sa koordinuje prostredníctvom rozšírených konzultácií medzi jednotlivými útvarmi. Okrem toho bol v rozličných zainteresovaných útvaroch Komisie založený

koordinačný výbor predvstupových nástrojov na úrovni riaditeľov. Osobitnú pozornosť venuje príprave EDIS pre programy Phare a ISPA.

Koordinačný výbor Komisie, ktorý koordinuje tri predvstupové nástroje a zasadá na úrovni riaditeľov, síce v roku 2006 oficiálne nezasadal ani raz, ale i tak sa uskutočnili viaceré stretnutia najmä v súvislosti s vytvorením nového nástroja predvstupovej pomoci (IPA) a jeho relevantných zložiek[5].

V snahe zabrániť duplicite Komisia presne stanovila rozhranie medzi programami Phare a SAPARD, pričom zohľadnila ustanovenia nariadenia o koordinácii. Koordináciu monitorovania projektov má na starosti spoločný monitorovací výbor. Ak je to možné, spoločnému monitorovaciemu výboru pomáhajú monitorovacie výbory ISPA a príslušné podvýbory Phare.

---

[5] Jedným z navrhnutých 6 nástrojov pre vonkajšie vzťahy, ktoré sa majú uplatňovať v období rokov 2007 – 2013, je nový nástroj predvstupovej pomoci (IPA). Na spojnici vonkajšej pomoci a vnútorných politík je cieľom IPA uľahčiť kandidátskym krajinám (Turecko, Chorvátsko a Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko) a potenciálnym kandidátskym krajinám vstup do Únie. IPA bude prístupovým nástrojom, ktorým sa budú plniť všetky požiadavky vyplývajúce z prístupového procesu, najmä pokiaľ ide o priority, monitorovanie a hodnotenie. IPA nahradí súčasné predvstupové nástroje, najmä: program Phare, ktorý bol určený na podporu implementácie acquis communautaire vo forme budovania inštitúcií a súvisiacich investícií, investícií do hospodárskej a sociálnej súdržnosti a cezhraničnej spolupráce; ISPA, predchodca Kohézneho fondu, ktorý je zameraný na životné prostredie a dopravnú infraštruktúru; SAPARD, ktorý je predchodcom plánov na rozvoj vidieka a jeho náplň tvorí acquis spoločnej poľnohospodárskej politiky a rozvoja vidieka; predvstupovú pomoc pre Turecko s rovnakou sférou pôsobnosti ako Phare; CARDS, ktorý je určený pre krajiny západného Balkánu.

4.3. Koordinácia v kandidátskych krajinách

Komisia intenzívne podporuje kandidátske krajiny pri zlepšovaní koordinácie na úrovni ministerstiev, čo predstavuje kľúčovú podmienku budúceho úspešného spravovania štrukturálnych fondov a v krátkodobej perspektíve implementácie hospodárskej a sociálnej kohézie Phare. Hoci bol zaznamenaný významný pokrok, je potrebné ďalšie zlepšenie medzirezortnej koordinácie. Keďže sa decentralizované riadenie uplatňovalo buď od začiatku (SAPARD), alebo sa decentralizácia zvyšovala postupne (Phare a ISPA), je potrebné, aby podľa toho kandidátske krajiny preberali zodpovednosť za správnu koordináciu činností, na ktoré sa čerpá predvstupová pomoc, a za vyhnutie sa duplicite.

Komisia preto žiada krajiny, aby podnikli nevyhnutné kroky na účinnú a efektívnu koordináciu. V kontrolnom zozname zaslanom kandidátskym krajinám a delegáciám Komisie, vďaka ktorému môžu delegácie Komisie preveriť, či je implementačná agentúra schopná správne a efektívne riadiť „program“ hospodárskej a sociálnej kohézie Phare, sa stanovuje, že sa musí vykonať hodnotenie, ktorým sa má dokázať, že zavedené mechanizmy koordinácie sú primerané a že existujú primerané mechanizmy na zabránenie duplicite s ďalšími nástrojmi Spoločenstva, najmä Phare CBC, SAPARD a ISPA.

4.4. Koordinácia s Európskou investičnou bankou (EIB) a medzinárodnými finančnými inštitúciami (MFI)

Komisia sa pravidelne radí s medzinárodnými finančnými inštitúciami (MFI) a bilaterálnymi darcami počas celého programovacieho cyklu, aby stanovila rozsah spoločných činností a doplňujúcich prístupov k riešeniu predvstupových priorít.

Spolupráca a spolufinancovanie projektov s EIB a inými MFI, najmä Európskou bankou pre obnovu a rozvoj (EBRD), Svetovou bankou a Radou Európskej rozvojovej banky (CEB; spoločne s Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW)), je riadená zmeneným a doplneným Memorandom o porozumení medzi Európskou komisiou a MFI, ktoré sa zúčastňujú na rozšírení, z dňa 26. apríla 2006.

Z hľadiska Phare sú možnosti MFI pri spolufinancovaní investičných projektov na úrovni národných programov obmedzené, pretože plánovacie mechanizmy Phare a mechanizmy poskytovania úverov sa líšia, pokiaľ ide o časový plán. Udržiava sa však úzka spolupráca s MFI, aby sa zabezpečilo vymedzenie primeraného a trvalo udržateľného rámca, ktorým sa umožní financovanie úverov vždy, keď je to vhodnejšie ako financovanie z fondov, aby sa zabezpečila doplnkovosť medzi dvoma spôsobmi financovania.

Pokiaľ ide o horizontálne programy financované v rámci Phare, pred rokom 2005 bolo desať krajín Phare oprávnených získať finančné prostriedky. Nové programy, ktoré sa začali od roku 2005, sa týkajú iba 4 krajín: Rumunska Bulharska, Chorvátska a Turecka[6]. Technická povaha a viacnárodný prístup týkajúci sa následných horizontálnych nástrojov na financovanie si vyžiadali zapojenie vysoko špecializovaných finančných inštitúcií s dlhodobou praxou v oblasti medzinárodných financií, MSP a rozvoja samosprávneho sektora. Pred súkromnými finančnými inštitúciami, ktoré hľadajú obchodné investičné podmienky, sa radšej uprednostnili finančné inštitúcie s postavením medzinárodných verejno-

[6] Pre Turecko je určená predvstupová finančná pomoc pre Turecko.

právnych orgánov, ktoré uznávali rovnaké hodnoty ako EÚ, najmä vo vzťahu k rozšíreniu, a mali podobné ciele v oblasti verejnej politiky.

Prvý program nástroja na financovanie sa začal v roku 1999 s EBRD. V nasledujúcich rokoch sa do schémy nástrojov na financovanie pripojila CEB, ktorá plní program spoločne s KfW, a EIB. Od roku 1999 Komisia začala 32 programov nástrojov na financovanie.

- 18 nástrojov na financovanie MSP, ktoré zahŕňajú celkovo 376 miliónov EUR vo forme stimulov EÚ a 2 328,25 milióna EUR vo forme úverov z MFI. V polovici februára 2007 bolo už 287,6 milióna EUR zo stimulov EÚ priradených k projektom.

- 11 nástrojov na financovanie samospráv, na ktoré celkovo pripadá 117,8 milióna EUR v stimuloch EÚ a 589 miliónov EUR v úveroch z MFI. V polovici februára 2007 bolo už 41,3 milióna EUR zo stimulov EÚ priradených k projektom.

- 3 nástroje na financovanie energetickej účinnosti, zriadené prvýkrát v roku 2006, na ktoré celkovo pripadá 53 miliónov EUR v stimuloch EÚ a 212 miliónov EUR v úveroch z MFI. S ich implementáciou sa začne v apríli 2007.

Nástroj na financovanie MSP je programom pre viacerých príjemcov, cieľom ktorého je posilniť kapacity finančných sprostredkovateľov (t. j. bánk, lízingových spoločností) v krajinách prijímajúcich pomoc (v nových členských štátoch a kandidátskych krajinách), aby mohli rozšíriť a trvalo udržať svoje finančné operácie zamerané na MSP.

Mechanizmus nástroja na financovanie samospráv je podobný ako mechanizmus nástroja na financovanie MSP. Úvery a nástroje zdieľania rizika zo zdrojov MFI sa spájajú s nerefundovateľnými finančnými stimulmi pre miestnych finančných sprostredkovateľov. Predpokladá sa, že sa z programu Phare bude financovať obmedzené množstvo technickej pomoci obciam, aby sa posilnil dopyt na trhu samosprávnych úverov.

Nástroj na financovanie energetickej účinnosti bol zavedený v roku 2006 v reakcii na zelenú knihu o energetickej účinnosti a na smernicu o energetickej hospodárnosti budov. Jeho cieľom je stimulácia investícií do oblasti energetickej účinnosti vo všetkých druhoch budov a do súvisiaceho odvetvia hospodárstva poskytnutím primeraných finančných prostriedkov konečným požičiavateľom. V programe sa spájajú úvery MFI, poskytované finančným sprostredkovateľom, so stimulmi na zlepšenie úspornosti zariadení a zvýšenie lákavosti investícií do oblasti energetiky, a príspevkami pre miestnych finančných sprostredkovateľov, cieľom ktorých je povzbudiť sprostredkovateľov, aby poskytovali úvery na financovanie v oblasti energetickej účinnosti.

EIB a Komisia vytvorili nástroj v pohraničných regiónoch, ktorý požadovala Európska rada na svojom zasadnutí v Nice a ktorý bol uvedený v oznámení Komisie o pohraničných regiónoch z 25. júla 2001. Projekt sa zameriava na implementáciu malej samosprávnej infraštruktúry v pohraničných regiónoch s cieľom podporiť integráciu so súčasnými regiónmi EÚ. Pozostáva z dvoch programov samosprávnej infraštruktúry, ktoré zahŕňajú celkovo 40 miliónov EUR vo forme stimulov a 200 miliónov EUR vo forme úverov z EIB. Tento program sa implementuje iba s EIB v pohraničných regiónoch a jeho implementácia stále prebieha. Príspevok EÚ sa v roku 2006 znížil z 50 miliónov EUR na 40 miliónov EUR, aby bol rozsah programu úmerný prípadným projektom.

5. FINANČNÝ PREHĽAD

Pridelené finančné prostriedky podľa krajín pre projekty PHARE[7], ISPA a SAPARD v roku 2006 (v miliónoch eur)

	PHARE	SAPARD	ISPA	SPOLU
Bulharsko	305,3	82,4	167,8	**555,5**
Rumunsko	544,3	192,4	377,9	**1 114,6**
Chorvátsko	78,2	25,0	34,4	**137,6**
Spolu	**927,8**	**299,8**	**580,1**	**1 807,7**

[7] Údaje pre program Phare sú približné, keďže zahŕňajú príspevky v rámci plánu Bulharska/Rumunska a príspevky Chorvátska na viacnárodné programy, ktoré sa nedajú rozdeliť presne podľa krajín. Rozdelenie príspevkov v rámci plánu podľa jednotlivých typov programov je možné nájsť v prílohách krajín. Údaje pre Bulharsko zahŕňajú program KIDS na vyraďovanie jadrových zariadení z prevádzky. Údaje nezahŕňajú podporné výdavky.